

Lukáš Novotný: Náboženské a politické pozadí vzniku první křížové výpravy, diplomová práce, UK HTF Praha 2012, 135 str., počítačový otisk

Oponentský posudek vypracoval: **Prof. ThDr. Jan B. Lášek**

Není sporu o tom, že autor vyložil velkou píli k tomu, aby mohl napsat své dílo. Jeho intenci rozumím – podat kulturní, vědecký a politický přehled toho, co vedlo ke vzniku křížové výpravy, resp. celého křížáckého hnutí. Zabývá se fenomény, které bezesporu do tohoto okruhu patří, resp. každému z nich je věnována samostatná kapitola (poutnická tradice, boje křesťanů s muslimy před křížovou výpravou, politická tvář Evropy po rozpadu Karolinské říše, svolání výpravy a její hlavní protagonisté, dále náboženství kultura a filozofie tří oblastí té doby – Evropy, Byzance a muslimského světa).

Účelem této oponentury není chronologické představení práce, ale posouzení, zda kandidát dosáhl definovaného cíle a jakým způsobem při tom postupoval.

Hned na počátku přiznává, že vycházel ze dvou základních publikací: Runcimanových dějin křížových výprav (I. sv.) a Šustou redigovaných Dějin lidstva (4. svazek – Středověk vrcholný a stárnoucí). To je zcela v pořádku. Nicméně jeho odkazy v některých speciálních otázkách jsou již méně spolehlivé: např. odkazuje-li k významným osobnostem, jsou tu obecné odkazy na Britannicu. Při líčení církevních poměrů na Západě nebo na Východě odkazuje na stručné české učebnice (Franzen, Říčan-Molnár) místo na spolehlivá kompendia, která obsahují seznam pramenů a literatury (např. Jedin). V případě Byzance postrádám některá pro přehled podstatná díla v češtině (Müller); Dějiny Byzance, vzniklé pod vedením B. Zástěrové jsou citovány nepřesně. Domnívám se, že metodologicky nebylo zpracování jednotlivých částí zvládnuto, což právě dokazuje literatura, kterou autor uvádí. Měl se soustředit buď na zpracování dané problematiky v češtině, nebo uvádět standardní monografie a příručky ve světových řečech.

Autor si měl také práci po sobě důkladně přečíst: jsou tu chyby v interpunkci, vybočení z vazby atd. Mnohdy jsou jeho tvrzení nepřesná – za všechny uvádím např. „Slovo dhimmí bylo ve své podstatě právní termín, který označoval a chránil poddané jinověrce v muslimském státě; k nimž patřili křesťané, Židé, pravoslavní, dále pak Koptové a arménští křesťané“ (str. 112). Pravoslavní, Koptové i Arméni jsou také přece křesťané, věta nedává smysl.

S tezemi, které jsou vysloveny ve velmi stručném závěru, v podstatě souhlasím, i s autorovou obranou těchto tažení – nicméně závěry 125 stránkové práce nelze odbyť na pouhých 22 řádcích.

K formální stránce věci je také připomenout, že literatura (a zejména k souhrnnému tématu) by měla být rozdělena na prameny a sekundární literaturu, případně na encyklopedie. Práce má sice anotaci a klíčová slova, postrádám však anglické resumé.

Celkový dojem je ten, že kandidát si měl spíše vybrat jedno z témat, o kterých pojednává a věnovat se tomuto tématu podrobněji: někdy méně bývá více. Je třeba si položit otázku, co chtěl svým přehledem říci a zda takový přehled je vůbec jako kvalifikační práce metodicky přípustný. Nemohu však autorovi upřít, že problematice porozuměl a vytvořil určitou syntézu, ta by však potřebovala ještě další propracování. Kandidát studuje učitelství (podle údaje na titulní straně) – bude učitelem zjevně dobrým, látku dovede podávat zajímavě a didakticky dobře.

Závěr: Autor nesporně prokázal dobrou úroveň znalostí, přehled sestavil. Vzhledem k metodologickým nedostatkům, které jsou uvedeny výše navrhuji, aby předložená rozprava byla hodnocena známkou **velmi dobře** (2).

V Praze, dne 14. května 2012

